

ДІВЧИНА

На скелі посеред моря жила дівчина.
Але це було не таке море, яке ви, мабуть, собі уявили.
І зовсім не така скеля.

Утім, дівчина *могла* бути саме такою, якщо ви уявили людину помірковану, спокійну й таку, що пристрасно колекціонує горнятка.

Чоловіки часто описували волосся цієї дівчини, порівнюючи його з кольором пшениці. Декому спадала на думку карамель, а ще хтось називав його медовим. Дівчині було цікаво, чому чоловіки так часто порівнюють жіночі риси з їжею. У цих словах вона вчувала голод, якого воліла остерігатися.

На думку дівчини, «світло-русе» було б цілком вичерпним описом її волосся, хоча колір був не найцікавішою його ознакою. Куди більшу увагу привертала непокірність. Щоранку дівчина героїчно приборкувала його щіткою та гребінцем, а тоді стягувала в тугу косу й загнздувала стрічкою. Попри це окремі пасма якось примудрялися втекти й витанцьовували на вітру, радісно вітаючи всіх, кого проминала дівчина.

Коли вона народилася, її нарекли не дуже вдало — Глорф (не засудуйте: це родинне ім'я), але всі називали дівчинку Тресс* — саме завдяки непокірному волоссю. І це друге ймення, на думку самої Тресс, було її найцікавішою прикметою.

* Довгий кучер; коса (англ.).

Йй був притаманний набутий, твердий прагматизм — типова вада для жителів нудних, похмурих островів, які приковують до себе на вік вічний. Коли щоранку тебе вітає той самий чорний скелястий пейзаж, це неминуче впливає на твоє ставлення до життя.

Острів, на якому жила Тресс, за формою був схожий на гачкуватий старечий палець, що виринув із моря, показуючи кудись на горизонт. Він увесь був із голого чорного соляного каменю й достатньо великий, щоб на ньому помістились пристойних розмірів містечко й маєток герцога. Хоча місцеві називали острів просто Скелею, на мапі він був позначений як мис Діггена. Ніхто вже не пам'ятав, ким був той Дігген, але він явно був недурний чоловік, бо поїхав зі Скелі одразу по тому, як дав їй ім'я, і ніколи не повернувся.

Вечорами Тресс часто сиділа на ганку родинного будинку, сьорбала солоний чай із одного з улюблених горняток і вдивлялася в зелене море. Так, я сказав, що море було зелене. А ще воно не було мокре. Але до цього ми повернемося пізніше.

Дивлячись, як сідає сонце, Тресс міркувала про людей, які припливали до Скелі на кораблях. Ніхто при здоровому глузді не порадив би Скелю туристам. Чорний соляний камінь кришився й запорошував усе. Через це на острові не можна було вирощувати майже нічого — кам'яна крихта з часом псувала навіть ґрунт, привезений з інших місць. Їжу на острові можна було вирощувати лише в компостних ямах.

Щоправда, на Скелі були важливі для кораблів колодязі, які живилися з глибоких підземних вод, проте обладнання, що гуркотіло в соляних шахтах, здіймало в повітря вічний стовп чорного диму.

Коротко кажучи, повітря тут було гидезне, ґрунт — паршивий, а краєвиди — гнітючі. Ох, а я вже згадував про смертоносні спори?

Мис Діггена лежав неподалік від Зеленої місяцини. Ви, безперечно, освічені й знаєте, що «місяцини» — це місця, над якими висять на своїх приголомшливо низьких стаціонарних орбітах дванадцять місяців планети Тресс. Кожен із них достатньо великий, щоб затулити собою третину неба, і якийсь із них видно завжди, хай куди ти пойдеш. Якийсь із них завжди мозолить око, наче бородавка на очному яблуку.

Місцеві поклоняються дванадцятьом місяцям, як богам, — безсумнівно, це значно безглуздіший об'єкт для поклоніння за бога чи богиню, яким молитесь ви, хай хто це є. Утім, зрозуміти джерела цього забобону

нескладно, якщо пам'ятати про спори, що кольоровим піском спадають із місяців на землю.

Вони сиплються в місячинах, і одну з них, Зелену, видно зі Скелі — вона лишень за п'ятдесят чи шістдесят миль від острова. Місячини — це дуже-дуже близько, і йдеться про велетенський фонтан блискучих кольорових піщинок — яскравих, але напрочуд небезпечних. Ці спори й заповнюють моря планети — неосяжні простори чудернацького пилу. По цьому пилку кораблі можуть плавати так само як по воді. Склад моря — єдина відмінність, і вона не повинна здаватися вам аж такою дивною. Зрештою, скільки планет бачили *ви*? Можливо, там усюди в морях пилوک замість води й насправді це *ваша* рідна планета достобіса дивна.

Спори небезпечні лише в тому разі, якщо потрапляють до вас вологими. І це досить серйозна проблема, зважаючи на всілякі рідини, які виробляє людське тіло навіть у здоровому стані. Навіть краплинка води може спровокувати вибухове проростання спор, і результат коливатиметься від незручності до смерті. Вдихніть ротом хмарку зелених спор — і завдяки слині лози миттю порснуть із вашого рота або, в цікавіших випадках, проростуть у пазухи й полізуть з очей.

Спори можна знешкодити двома способами: сіллю або сріблом. Ось чому жителів мису Діггена не дратує солоний присмак напоїв та їжі. Вони навчили своїх дітей найважливішого правила: «Наявність срібла й солі запобігає болю». Стерпний віршик, якщо ви не надто петраєте в поезії.

Хай там як, а з цими спорами, димом і сіллю не дивно, що королю, якому служив герцог, знадобився закон, що тримав би людей на Скелі. Можновладець вигадав з десяток пишномовних і важливих на позір причин, що оберталися довкола «критичних службовців», «стратегічного забезпечення» та «опорних пунктів», але всі знали правду. Це місце було таке гнітюче, що навіть дим із нього втікав. Час від часу сюди припливали кораблі, які потребували ремонту або зупинялися скинути сировину для компостних ям чи взяти свіжої води. Але всі суворо дотримувалися королівських правил: жоден місцевий не мав права покинути мис Діггена. За жодної обставини.

Отож Гресс вечорами сиділа на сходах, проводжаючи поглядом кораблі, споглядаючи стовп спор, що позначав місячину, і спостерігаючи, як сонце виринає з-поза місяця та хилиться до горизонту. Вона сьорбала солоний чай із горнятка в коники й думала: «Власне, у цьому є своя краса. Мені тут подобається. Гадаю, мені буде добре і я проживу тут усе своє життя».

ДОГЛЯДАЧ ЗЕМЕЛЬ

2

Мабуть, останні слова вас здивували. Тресс *хотіла* лишитися на Скелі? Їй там *подобалось*? А де ж її жага до пригод? Її туга за незвіданими землями? Її пристрасть до мандрів?

Проте історію розповідаю я, тож не уривайте й поки що тримайте свої запитання при собі. Ви маєте зрозуміти, що це історія про людей, які є саме такими, якими здаються, а також зовсім *не* такими. Водночас. Це історія про суперечності. Коротко кажучи, це історія про людей.

Тож у цьому сенсі Тресс — незвичайна героїня, тому що, власне, вона звичайнісінька. Тресс вважала себе страшенно нудною. Вона ніколи не пила надто гарячого чаю. Лягала спати вчасно. Любила батьків, іноді чубилася з молодшим братом і не смітила. Вона охайно вишивала, мала хист до пекарства і не мала жодної іншої визначної здібності.

Тресс не вчилася фехтувати потай від усіх. Не вміла говорити з тваринами. Серед її предків не було членів королівської родини чи богів (навіть потаємних), хоча подекуди, що прабабуся Глорф якось махала рукою королю. Але вона тоді стояла на Скелі, а король плив на кораблі повз, за багато миль від острова, тож Тресс вважала, що це не рахується.

